

Antoine Vergote (1921-2013)

Ένας σύγχρονος ερευνητής

των σχέσεων Θρησκείας, Θεολογίας και Ψυχολογίας

Στις 10 Οκτωβρίου 2013 απεβίωσε ο Antoine Vergote, εξέχουσα φυσιογνωμία στο χώρο της έρευνας, της διδασκαλίας και του διαλόγου μεταξύ Θεολογίας, Θρησκείας, Ψυχολογίας και Ψυχανάλυσης. Είναι γνωστοί οι πνευματικοί του δεσμοί με την πατρίδα μας. Φίλος της Ορθοδοξίας και της Ελλάδος τίμησε τον κλάδο που υπηρέτησε με πιστότητα στις αρχές μιᾶς θεολογικῆς ἀνθρωπολογίας.

Ο A. Vergote, ιερέας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπῆρξε ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Καθολικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λουβαίν τοῦ Βελγίου. Γεννήθηκε τὸ 1921 στὸ Κουρτραί. Σπούδασε Φιλοσοφία καὶ Θεολογία στὸ ἴδιο Πανεπιστήμιο καὶ ἀπέκτησε τὸν τίτλο τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας τὸ 1950 καὶ τῆς Φιλοσοφίας τὸ 1954. Γιὰ τέσσερα χρόνια σπούδασε στὸ Παρίσι ψυχολογία, φιλοσοφία, πολιτισμικὴ ἀνθρωπολογία καὶ ψυχανάλυση. Τὸ 1958 διορίζεται ἐντεταλμένος Καθηγητῆς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λουβαίν καὶ ἐγκαινιάζει τὰ μαθήματα τῆς Ψυχολογίας τῆς Θρησκείας καὶ ἰδρύει τὸ Κέντρο τῆς Ψυχολογίας τῆς Θρησκείας. Διδάσκει ἐπίσης τὸ μάθημα τῆς Φιλοσοφικῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ τῆς Φιλοσοφίας τῆς Θρησκείας. Τὸ 1962 ὀνομάζεται τακτικὸς Καθηγητῆς στὸ γαλλόφωνο Πανεπιστήμιο τῆς Λουβαίν διδάσκοντας παράλληλα καὶ στὸ ὁμώνυμο Πανεπιστήμιο τῆς φλαμανδικῆς γλώσσας.

Ἡ φήμη τοῦ Καθηγητοῦ Vergote αὐξάνει συνεχῶς καὶ προσκαλεῖται γιὰ μαθήματα σὲ διάφορα ξένα Πανεπιστήμια. Τὸ 1971 καλεῖται στὸ Fordham University τῆς Νέας Ὑόρκης ὡς ἐπισκέπτῆς Καθηγητῆς καὶ τὸ 1972 ὀνομάζεται ἑκτακτὸς Καθηγητῆς στὸ Καθολικὸ Ἰνστιτούτο τῶν Παρισίων.

Ἡ συγγραφικὴ του παραγωγή καὶ ἡ ἐρευνητικὴ του δραστηριότητα στέφονται μὲ διάφορα βραβεῖα. Τὸ 1973 παίρνει τὸ βραβεῖο «Frans Van Cauwelaert» γιὰ τὸ βιβλίο του: *Ψυχολογία τῆς Θρησκείας*. Ἀπὸ τὸ 1988 μάλιστα μετέχει στὸ διοικητικὸ συμβούλιο τοῦ ὁμωνύμου ιδρύματος. Τὸ 1984 τιμᾶται μὲ τὸ βραβεῖο «De Standaard» γιὰ τὸ βιβλίο του: *Θρησκεία, πίστη καὶ ἀπιστία* καὶ τὸ 1985 μὲ τὸ βραβεῖο «Scriptores Christiani» γιὰ τὸ συνολικὸ του ἔργο. Τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Salamanca (Ἰσπανία) τὸν τίμησε μὲ εἰδικὴ τελετὴ στὶς 11 Νοεμβρίου 2005 γιὰ τὰ πενήντα χρόνια προσφορᾶς του στὴν Ἐπιστήμη τῆς Ψυχολογίας τῆς Θρησκείας. Τὸ ἔργο

του τιμᾶται διεθνῶς καὶ πολλές μελέτες καὶ διδακτορικές διατριβές ἐκπονοῦνται σὲ πολλὰ Πανεπιστήμια τοῦ κόσμου γι' αὐτό.

Εἶναι μέλος πολλῶν ἐπιστημονικῶν ἐνώσεων ὅπως τῆς Βελγικῆς Ψυχολογικῆς Ἑταιρίας, τῆς Διεθνoῦς Ἑταιρίας Ψυχολογίας τῆς Θρησκείας, τῆς Φροῦδικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων, τῆς Βελγικῆς Ψυχαναλυτικῆς Σχολῆς.

Τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Καθηγητοῦ A. Vergote εἶναι ποικίλο καὶ πλούσιο. Σὲ συνεργασία μὲ τοὺς W. Huber καὶ τοῦ H. Piron συντάσσει ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ βιβλίου: *Ἡ ψυχανάλυση, ἐπιστήμη τοῦ ἀνθρώπου* (Βρυξέλλες 1964, 303 σ., γαλλικά). *Θρησκευτικὴ Ψυχολογία* (Βρυξέλλες 1966, 336 σ., γαλλικά). *Ἡ οἰκοδομὴ δὲν τελειώνει ποτέ. Σκέψεις γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴ θρησκεία* (Αμβέρσα-Οὐτρέχτη 1974, 254 σ., φλαμανδικά). *Ἑρμηνεία τοῦ θρησκευτικοῦ λόγου* (Παρίσι 1974, 221 σ., γαλλικά). *Ἐνοχὴ καὶ ἐπιθυμία. Δύο χριστιανικοὶ ἄξονες καὶ ἡ παθολογικὴ (τους) παρεκτροπὴ* (Παρίσι 1978, 317 σ., γαλλικά). *Οἱ γονεϊκὲς μορφές καὶ ἡ παράσταση τοῦ Θεοῦ. Ψυχολογικὴ καὶ διαπολιτιστικὴ μελέτη* (Χάγη-Λουβαῖν 1980, 255 σ., ἀγγλικά). *Θρησκεία, πίστη, ἀπιστία* (Λιέγη 1983, 328 σ., γαλλικά). Σὲ συνεργασία μὲ τὸν P. Moyaert, *Ψυχανάλυση. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἱστορία του* (Καπέλλεν 1980, 350 σ., φλαμανδικά). *Ἐξερενήσεις τοῦ θεολογικοῦ χώρου. Μελέτες Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας τῆς Θρησκείας* (Λουβαῖν 1990, 713 σ., γαλλικά). *Ἡ ψυχανάλυση ὑπὸ τὴν δοκιμασία τῆς ἐξιδανίκευσης* (Παρίσι 1997, γαλλικά). *«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεὸν σου...». Ἡ χριστιανικὴ ταυτότητα* (Παρίσι-Μόντρεαλ 1997, γαλλικά). *Νεωτερικότητα καὶ Χριστιανισμός. Ἀμοιβαῖα κριτικὰ ἐρωτήματα* (Παρίσι 1999, γαλλικά). *Ἀνθρωπότητα τοῦ ἀνθρώπου, θεότητα τοῦ Θεοῦ* (Παρίσι 2006, 342 σ., γαλλικά).

Τὰ πιὸ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἔργα του ἔχουν μεταφραστεῖ στὶς κυριότερες εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες.

Εἶναι στενοὶ οἱ πνευματικοὶ δεσμοὶ τοῦ Antoine Vergote μὲ τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποία ἔχει ἐπισκεφθεῖ ἐπανειλημμένως. Προσκεκλημένος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀνέπτυξε στὸ Ἀμφιθέατρο τῆς Σχολῆς στὶς 29 Ἀπριλίου τοῦ 1993, τὸ θέμα: «Ἡ ψυχολογία τῆς ἀπιστίας». Δημοσιεύτηκε στὸν «Ἐφημέριο», σὲ μετάφραση Στάθη Γιαννῆ (Θεολόγου καὶ Διδάκτορα Παιδαγωγικῶν) καὶ μὲ προλογικὸ σημείωμα δικό μου (ποὺ ὑπῆρξα μαθητῆς του καὶ μὲ συνδέει στενὴ φιλία) ἐπιγραφόμενο: «Ἐνας Βέλγος θρησκευτοψυχολόγος στὴν

Ἑλλάδα». Σὲ ἀνάτυπο 48 σελίδων κυκλοφόρησε τὸ 1994. Σημαντικά ἄρθρα του σὲ μετάφραση δημοσιεύτηκαν στὸ 1^ο καὶ στὸ 3^ο τεύχος (Μάϊος 2011 καὶ 2012) τοῦ περιοδικοῦ *Ψυχῆς Δρόμοι*.

Ἄξιος διάδοχος τοῦ A. Vergote στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λουβαίν (Louvain-la-Neuve) εἶναι ὁ παλαιὸς μας μαθητῆς Βασίλης Σαρόγλου. Ἅλλος μαθητῆς μας, ὁ Σπύρος Τσιτσιγκός, Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς τῆς Ψυχολογίας τῆς Θεολογίας στὸ Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, συνέγραψε τελευταία ἀξιόλογη μελέτη γιὰ τὸν A. Vergote μὲ τίτλο: *Θρησκευτικότητα καὶ ἐπιθυμία* (Ἀθήνα 2010, 420 σ.). Αἰσιάζει τὸν κόπο νὰ γίνῃ εὐρύτερα γνωστὴ στὴν Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα ἡ γόνιμη σκέψη τοῦ Καθηγητοῦ A. Vergote ποὺ ἀναζητεῖ καὶ εὐρίσκει, συνθέτοντας καινὰ καὶ παλαιά.

Ἀλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος

ὁμ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Περισσότερα μπορεῖτε νὰ ἀναζητήσετε στοὺς ἰστότοπους:

<http://www.uclouvain.be/en-452542.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/Antoine_Vergote

<http://theo-psy.fr/vergote/>